

ЗНАЧЕННЯ ВИХОВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Капустіна О.І.

У проєкті. Національної стратегії розвитку інклюзивної освіти на 2020-2030 роки наголошується на новій парадигмі сучасної української освіти, що передбачає відхід від медичної та перехід до соціальної моделі сприйняття людини з інвалідністю і введення поняття «особливі освітні потреби» з метою забезпечення рівних прав на освіту для всіх [4]. Саме тому одним із стратегічних напрямів розвитку освіти є впровадження інклюзивного навчання в закладах.

Разом із тим, на шляху становлення України як європейської країни із розвинутою інклюзивною освітою постає низка проблем, що полягають у невисокій адаптивності закладів вищої освіти до індивідуальних особливостей студентів із особливими освітніми потребами, а також у середньому рівні знань, навичок науково-педагогічних, педагогічних працівників і співпрацівників закладів вищої освіти про роботу з молоддю з різним рівнем здоров'я [5, с. 2-3]. З огляду на це, постає потреба підготовки фахівців до роботи в інклюзивному просторі.

Проблему підготовки майбутніх педагогів в умовах інклюзивної освіти, впровадження інклюзивного навчання, управління інклюзивною освітою у закладах вищої освіти у свої працях розглядали: А. Аніщук, Т. Качалова, Г. Пономарьова, М. Роганова, А. Харківська, М. Чайковський.

У роботах вищезазначених науковців подано ґрунтовний аналіз системи професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах інклюзивної освіти, охарактеризовано сутність і структуру інклюзивної культури закладу вищої освіти, умови управління інклюзивною освітою, запропоновано заходи, спрямовані на реабілітацію та соціалізацію дітей із особливими

освітніми потребами, досліджено закордонний досвід створення необхідних умов для навчання таких категорій громадян, визначено шляхи здобуття вищої освіти особами з особливими потребами.

Ми своєю чергою маємо на меті розкрити значення виховання соціальних цінностей у майбутніх педагогів дошкільної освіти в інклюзивному освітньому просторі.

Розглянемо висвітлення проблеми виховання соціальних цінностей у науково-педагогічній літературі.

Так, про роль соціальних цінностей та орієнтацій у професійній діяльності молодих фахівців йдеться у праці О. Остапенко, В. Ряшко [3, с.407, 410]. Учені наголошують на тому, що соціальні цінності відображають рівень духовної, моральної, національно-патріотичної свідомості щодо виконання своїх професійних обов'язків. При цьому соціальні цінності вони тісно пов'язують з етичною культурою і вказують на них як на невід'ємний елемент професійної діяльності.

Заслуговує на увагу праця О. Мельничука [2, с.120, 123], у якій соціальні цінності визначено детермінантами процесу становлення професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери. Соціальні цінності науковець розглядає як елемент пізнавальної культури, а результатом розвитку системи соціальних цінностей вважає становлення професійного інтелекту молодого фахівця.

У своїй роботі Ю. Корницька [1, с.1, 3] наголошує на необхідності виховання соціальних цінностей у студентів закладів освіти технічного спрямування шляхом вирішення суспільних проблем, серед яких нівелювання зразків культури, звуження емоційної сфери тощо.

Із огляду на вищезазначене, можемо дійти висновку, що виховання соціальних цінностей має велике значення для майбутніх фахівців, зокрема і педагогів дошкільної освіти.

Отже, зважаючи на вимоги законодавчих та нормативно-правових актів щодо здійснення освітньої діяльності, роль виховання соціальних цінностей

у майбутніх фахівців ми вважаємо за необхідне під час освітнього процесу виховувати у студентів необхідні якості для здійснення професійної діяльності, якими є соціальні цінності: толерантність, милосердя, гідність, доброта, правдивість, щирість, справедливість, любов, патріотизм. Саме ці якості особливо необхідні для роботи з дітьми особливими потребами.

Ми вважаємо, що маючи ці якості, майбутній вихователь зможе не тільки виконувати свої функціональні обов'язки в інклюзивних закладах, а ще плідно працювати і передавати досвід своїм вихованцям, які в подальшому стануть гідними громадянами своєї держави.

Література

1. Корницька Ю.А. Виховання соціальних цінностей у студентів вищих технічних навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.07. Київ, 2011. 19 с.

2. Мельничук О.М. Соціальні цінності як кумулятивні чинники професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери. Молодий вчений. 2015. № 11(26). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/11/96.pdf> (дата звернення 18.10.2019)

3. Остапенко О.І., Ряшко В.І. Соціальні цінності та орієнтації у професійній діяльності молодих спеціалістів, випускників вищих навчальних закладів України // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 837. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_66 (дата звернення 18.10.2019)

4. Про національну стратегію розвитку інклюзивної освіти на 2020-2030 роки : проект / М-о освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-nacionalnu-strategiyu-rozvitku-inklyuzivnoyi-osviti-na-2020-2030-roki> (дата звернення 18.10.2019)

5. Харківська А.А. Управління інклюзивною освітою студентів закладів вищої освіти. *Теорія і методика професійної освіти* : електронне наукове фахове вид. 2018. Вип. 15. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/2f377b_f0e14a43cb74479abd3ec4d48f2cd5b4.pdf (дата звернення 18.10.2019)